**2020. november 11., szerda**

P9_TA(2020)0292

# A géntechnológiával módosított SYHT0H2 (SYN-ØØØH2-5) szójabab

**Az Európai Parlament 2020. november 11-i állásfoglalása a géntechnológiával módosított SYHT0H2 (SYN-ØØØH2-5) szójababot tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti engedélyezéséről szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (D068779/01 – 2020/2838(RSP))**

(2021/C 415/02)

*Az Európai Parlament,*

— tekintettel a géntechnológiával módosított SYHT0H2 (SYN-ØØØH2-5) szójababot tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti engedélyezéséről szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetére (D068779/01,

— tekintettel a géntechnológiával módosított élelmiszerekről és takarmányokról szóló, 2003. szeptember 22-i 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre [1] és különösen annak 7. cikke (3) bekezdésére és 19. cikke (3) bekezdésére,

— tekintettel az 1829/2003/EK rendelet 35. cikkében említett Élelmiszerlánc- és Állategészségügyi Állandó Bizottság 2020. szeptember 15-i szavazására, ahol nem nyilvánítottak véleményt,

— tekintettel a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról szóló, 2011. február 16-i 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet [2] 11. és 13. cikkére,

— tekintettel az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (EFSA) által 2019. november 28-án elfogadott és 2020. január 20-án közzétett véleményre [3]

— tekintettel a géntechnológiával módosított szervezetek (GMO-k) engedélyezését kifogásoló korábbi állásfoglalásaira [4],

---

[1] HL L 268., 2003.10.18., 1. o.

[2] HL L 55., 2011.2.28., 13. o.

[3] Az EFSA géntechnológiával módosított szervezetekkel foglalkozó tudományos testületének tudományos szakvéleménye a géntechnológiával módosított SYHT0H2 szójabab élelmiszerként és takarmányként való felhasználás céljából történő, az 1829/2003/EK rendelet szerinti értékeléséről (EFSA-GMO-DE-2012-111. sz. kérelem), EFSA Journal, 2020; 18(1):5946, https://doi.org/10.2903/j.efsa.2020.5946
,

[4] A 8. parlamenti ciklusban a Parlament 36 olyan állásfoglalást fogadott el, amelyben kifogást emelt a GMO-k engedélyezésével szemben. Emellett a 9. parlamenti ciklus során a következő további állásfoglalásokat fogadta el:
— Az Európai Parlament állásfoglalása (2019. október 10.) a géntechnológiával módosított MZHG0JG (SYN-ØØØJG-2) kukoricát tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti engedélyezéséről szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2019)0028).
— Az Európai Parlament állásfoglalása (2019. október 10.) a géntechnológiával módosított A2704-12 (ACS-GMØØ5-3) szójababot tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti engedélyezésének megújításáról szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2019)0029).

— tekintettel eljárási szabályzata 112. cikkének (2) és (3) bekezdésére,

— tekintettel a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság állásfoglalási indítványára,

A. mivel 2012. augusztus 8-án a Syngenta Crop Protection AG a Syngenta Crop Protection NV/SA nevű kapcsolt vállalkozásán keresztül az 1829/2003/EK rendelet 5. és 17. cikkével összhangban kérelmet nyújtott be Németország illetékes nemzeti hatóságához (a továbbiakban: a kérelem); mivel a kérelem a géntechnológiával módosított SYHT0H2 szójababot (*Glycine max* (L.) Merr.) tartalmazó, abból álló vagy abból előállított élelmiszerek, élelmiszer-összetevők és takarmányok forgalomba hozatalára vonatkozott; mivel a kérelem a géntechnológiával módosított SYHT0H2 szójababot tartalmazó vagy abból álló olyan termékek forgalomba hozatalára is kiterjedt, amelyeket – a termesztés kivételével – nem élelmezési vagy takarmányozási felhasználásra szánnak;

B. mivel a szóban forgó kérelemről az EFSA 2019. november 28-án kedvező véleményt fogadott el, amelyet 2020. január 20-án közzétettek;

C. mivel a géntechnológiával módosított SYHT0H2 szójababot azzal a céllal fejlesztették ki, hogy toleranciát mutasson a glufozinát-ammóniummal, valamint a mezotrionnal és a p-hidroxifenil-piruvát-dioxigenázt (HPPD) gátló egyéb gyomirtó szerekkel szemben ([5]);

***A kiegészítő gyomirtószer-maradványok értékelésének hiánya***

D. mivel kimutatták, hogy a gyomirtó szernek ellenálló, géntechnológiával módosított növények termesztése a gyomirtó szerek nagyobb mértékű használatát eredményezi, ami nagyrészt a gyomirtó szernek ellenálló gyomok megjelenésének tudható be ([6]); mivel következésképpen várható, hogy a géntechnológiával módosított SYHT0H2 szójababnövények nagyobb mértékben és ismétlődően ki lesznek téve a kiegészítő gyomirtó szereknek (glufozinátnak és HPPD-gátló gyomirtó szereknek), ami növelheti a betakarított növényekben jelen lévő szermaradványok mennyiségét;

---

— Az Európai Parlament állásfoglalása (2019. október 10.) a géntechnológiával módosított MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 × DAS-40278-9 kukoricát, valamint a MON 89034, 1507, MON 88017, 59122 és DAS-40278-9 egyszeres genetikai eseményekből kettőt, hármat vagy négyet ötvöző, géntechnológiával módosított kukoricát tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján történő engedélyezéséről szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2019)0030).

— Az Európai Parlament állásfoglalása (2019. november 14.) a géntechnológiával módosított LLCotton25 (ACS-GHØØ1-3) gyapotot tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti engedélyezésének megújításáról szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2019)0054).

— Az Európai Parlament állásfoglalása (2019. november 14.) a géntechnológiával módosított MON 89788 (MON-89788-1) szójababot tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti engedélyezésének megújításáról szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2019)0055).

— Az Európai Parlament 2019. november 14-i állásfoglalása a géntechnológiával módosított MON 89034 × 1507 × NK603 × DAS-40278-9 kukoricát, valamint a MON 89034 × NK603 × DAS-40278-9, 1507 × NK603 × DAS-40278-9 és NK603 × DAS-40278-9 alkombinációt tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti engedélyezéséről szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2019)0056).

— Az Európai Parlament 2019. november 14-i állásfoglalása a géntechnológiával módosított Bt11 × MIR162 × MIR604 × 1507 × 5307 × GA21 kukoricát, valamint a Bt11, MIR162, MIR604, 1507, 5307 és GA21 egyszeres genetikai eseményekből kettőt, hármat, négyet vagy ötöt ötvöző, géntechnológiával módosított kukoricát tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján történő engedélyezéséről szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2019)0057).

— Az Európai Parlament 2020. május 14-i állásfoglalása a géntechnológiával módosított MON 87708 × MON 89788 × A5547-127 szójababot tartalmazó, abból álló vagy abból előállított termékek forgalomba hozatalának az 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti engedélyezéséről szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetéről (Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0069).

([5]) Az EFSA véleménye, 1. o.

([6]) Lásd például Bonny, S., 'Genetical Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds és Herbicides: Overview and Impact', Environmental Management, 2016. január, 57(1), 31–48. o., https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26296738 és Benbrook, C. M., 'Impacts of genetically engineeringed crops on pesticide use in the U.S. – the first sixteen years', Environmental Sciences Europe 24, 24 (2012), https://enveurope.springeropen.com/articles/10.1186/2190-4715-24-24, valamint Schütte, G., Eckerstorfer, M., Rastelli, V. et al.,'Herbicide resistance and biodiversity: agronomic and environmental aspects of genetically modified herbicide-resistant plants', Environmental Sciences Europe 29, 5 (2017), https://link.springer.com/article/10.1186/s12302-016-0100-y

**2020. november 11., szerda**

E. mivel a glufozinát az 1B. kategóriába tartozó, reprodukciót károsító anyagnak minősül, és így az 1107/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletben előírt „kizárási kritériumok” vonatkoznak rá ([7]); mivel a glufozinát Unióban való használatára vonatkozó jóváhagyás 2018. július 31-én lejárt ([8]);

F. mivel az EFSA szerint a HPPD-t gátló mezotrion gyomirtó „az endokrin rendszert károsító tulajdonságúnak tekinthető”, és a mezotrion bomlásterméke, az AMBA genotoxikus potenciálja „nem zárható ki” ([9]);

G. mivel a kockázatértékelés céljából csak a glufozinátot és a mezotriont tekintették kiegészítő gyomirtó szernek; mivel azonban a HPPD-t gátló gyomirtó szerek közé számos gyomirtó szer tartozik, köztük az izoxaflutol, amelyet ezért nagy mennyiségben fel lehet használni erre a géntechnológiával módosított szójababra; mivel az Unió által jóváhagyott harmonizált osztályozás és címkézés szerint az izoxaflutol nagyon mérgező a vízi élővilágra, és feltehetően károsítja a születendő gyermeket ([10]);

H. mivel azonban a géntechnológiával módosított növényeken talált gyomirtószer-maradékanyagoknak és gyomirtószer-bomlástermékeknek, valamint lehetséges kombinált hatásainak az értékelése kívül esik az az EFSA GMO-testülete hatáskörén, és ezért nem végzik el azt a GMO-kra vonatkozó engedélyezési eljárás részeként; mivel ez problémákat vet fel, tekintettel arra, hogy a kiegészítő gyomirtó szerek az érintett, géntechnológiával módosított növény általi lebontásának módját és a bomlástermékek (metabolitok) összetételét és ily módon toxicitását maga a genetikai módosítás idézheti elő;

I. mivel a 396/2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ([11]) értelmében az Unióban nem engedélyezett gyomirtó szereknek az importált, élelmiszernek és takarmánynak szánt növényeken található maradékanyagait gondosan ellenőrizni és felügyelni kell;

J. mivel a 2020-ra, 2021-re és 2022-re szóló többéves, összehangolt uniós ellenőrzési program értelmében a tagállamok nem kötelesek mérni az importált szójababban található glufozinát mennyiségét ([12]); mivel nem zárható ki, hogy a géntechnológiával módosított SYHT0H2 szójabab, illetve az abból származó élelmiszerek és takarmányok túllépik a magas szintű fogyasztóvédelem biztosítása céljából bevezetett maradékanyag-határértékeket;

K. mivel ezért nem vonható le az a következtetés, hogy a géntechnológiával módosított SYHT0H2 szójabab fogyasztása biztonságos az emberi és állati egészségre nézve;

L. mivel „A genetikailag módosított szervezetek kockázatértékelése az EU-ban és Svájcban” elnevezésű nemzetközi kutatási projekt 2020 januárjában ismertetett következtetései megállapították, hogy a géntechnológiával módosított szervezetek uniós kockázatértékelése nem foglalkozik megfelelő módon a közegészséget és a környezetet érintő kockázatokkal, többek között a géntechnológiával módosított, gyomirtó szernek ellenálló növényekből származó termékek fogyasztásával összefüggő egészségügyi kockázatokkal sem ([13]);

---

([7]) Az Európai Parlament és a Tanács 1107/2009/EK rendelete (2009. október 21.) a növényvédő szerek forgalomba hozataláról valamint a 79/117/EGK és a 91/414/EGK tanácsi irányelvek hatályon kívül helyezéséről (HL L 309., 2009.11.24., 1. o.).

([8]) https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/eu-pesticides-database/active-substances/?event=as.details&as_id=79

([9]) Az EFSA által a mezotrion hatóanyagú növényvédő szereknél felmerülő kockázatok értékelésének szakértői vizsgálatából levont következtetés. EFSA Journal (2016; 14(3):4419, 3. o.), https://doi.org/10.2903/j.efsa.2016.4419

([10]) https://echa.europa.eu/substance-information/-/substanceinfo/100.114.433

([11]) Az Európai Parlament és a Tanács 396/2005/EK rendelete (2005. február 23.) a növényi és állati eredetű élelmiszerekben és takarmányokban, illetve azok felületén található megengedett növényvédőszer-maradékok határértékéről, valamint a 91/414/EGK tanácsi irányelv módosításáról (HL L 70., 2005.3.16., 1. o.).

([12]) A Bizottság (EU) 2019/533 végrehajtási rendelete (2019. március 28.) a 2020., 2021. és 2022. évre vonatkozó, a növényi és állati eredetű élelmiszerekben, illetve azok felületén található növényvédőszer-maradékok határértékeinek való megfelelés biztosítására, valamint a fogyasztók ilyen növényvédőszer-maradékokból eredő expozíciójának értékelésére irányuló, többéves összehangolt uniós ellenőrzési programról (HL L 88., 2019.3.29., 28. o.).

([13]) https://www.testbiotech.org/en/content/research-project-rages

**2020. november 11., szerda**

***A tagállami illetékes hatóságok észrevételei***

M. mivel a tagállamok illetékes hatóságai a három hónapos konzultációs időszak alatt észrevételeket nyújtottak be az EFSA-nak ([14]); mivel a kritikus észrevételek között szerepel a gyomirtószer-maradványok elemzésének hiánya a géntechnológiával módosított SYHT0H2 szójabab behozatalánál, a fogyasztókat érintő lehetséges egészségügyi kockázatok, a toxikológiai információk elégtelensége, és az, hogy ezért a géntechnológiával módosított SYHT0H2 szójababból előállított élelmiszerek fogyasztásával kapcsolatos potenciális kockázatok nem értékelhetők, hogy a környezeti egészségügyi vizsgálat következtetéseihez szükséges információk nem teljesek, valamint hogy az engedélyezés előtt részletes felügyeleti tervet kell benyújtani;

***Antidemokratikus döntéshozatal***

N. mivel az 1829/2003/EK rendelet 35. cikkében említett Élelmiszerlánc- és Állategészségügyi Állandó Bizottság 2020. szeptember 15-i szavazása során nem nyilvánítottak véleményt, ami azt jelenti, hogy az engedélyezést nem támogatta a tagállamok minősített többsége;

O. mivel a Bizottság elismeri, hogy problematikus az a tény, hogy a GMO-k engedélyezéséről szóló határozatokat a Bizottság továbbra is a tagállamok minősített többségének támogatása nélkül fogadja el, ami a termékengedélyezés területének egészét tekintve kivételesnek számít, de a géntechnológiával módosított élelmiszerek és takarmányok engedélyezéséről szóló döntések meghozatala esetében normává vált ([15]);

P. mivel a Parlament a 8. parlamenti ciklusban összesen 36 olyan állásfoglalást fogadott el, amelyben kifogásolta az élelmiszernek és takarmánynak szánt GMO-k forgalomba hozatalát (33 állásfoglalás), valamint a GMO-k Unión belüli termesztését (három állásfoglalás); mivel a Parlament a 9. parlamenti ciklusban eddig nyolc kifogást fogadott el; mivel a tagállamok minősített többsége nem támogatta egyik említett GMO esetében sem az engedélyezést; mivel a Bizottság – annak ellenére, hogy elismeri a demokratikus hiányosságokat, a tagállamok támogatásának hiányát és a Parlament kifogásait – továbbra is folytatja a géntechnológiával módosított szervezetek engedélyezését;

Q. mivel az 182/2011/EU rendelet értelmében a Bizottság dönthet úgy, hogy nem engedélyezi a GMO-t, ha a fellebbviteli bizottságban nincs meg a tagállamok minősített többsége ([16]); mivel e tekintetben nincs szükség jogszabály-módosításra;

***Az Unió nemzetközi kötelezettségeinek tiszteletben tartása***

R. mivel az 1829/2003/EK rendelet egyfelől rögzíti, hogy a géntechnológiával módosított élelmiszerek vagy takarmányok nem gyakorolhatnak kedvezőtlen hatást az emberi egészségre, az állati egészségre vagy a környezetre, másfelől pedig előírja a Bizottság számára, hogy határozatainak megszövegezése során vegye figyelembe az uniós jog minden vonatkozó rendelkezését és a vizsgált üggyel kapcsolatos egyéb jogszerű tényezőket; mivel az Egyesült Nemzetek Szervezetének (ENSZ) fenntartható fejlődési céljai, a Párizsi Megállapodás és a biológiai sokféleségről szóló ENSZ-egyezmény értelmében az Unióra háruló kötelezettségeknek e jogszerű tényezők körébe kell tartozniuk;

S. mivel az élelemhez való jog kérdésével megbízott különleges ENSZ-előadó közelmúltbeli jelentése megállapította, hogy a veszélyes peszticidek – különösen a fejlődő országokban – katasztrofális hatást gyakorolnak az egészségre ([17]); mivel a 3.9. fenntartható fejlődési cél a veszélyes vegyi anyagok, valamint a levegő-, víz- és talajszennyezés és -fertőzöttség miatt bekövetkező halálesetek és megbetegedések számának jelentős mértékű csökkenését tűzte ki 2030-ra ([18]);

---

([14]) A géntechnológiával módosított SYHT0H2 szójababbal kapcsolatos tagállami észrevételek az EFSA kérdésekről vezetett nyilvántartásán keresztül érhetők el: http://registerofquestions.efsa.europa.eu/roqFrontend/questionLoader?question=EFSA-Q-2012-00753

([15]) Lásd például a Bizottságnak az 1829/2003/EK rendeletnek a tagállamok számára a géntechnológiával módosított élelmiszerek és takarmányok területükön való felhasználásának korlátozására, illetve megtiltására biztosított lehetőség tekintetében történő módosításáról szóló, 2015. április 22-én előterjesztett jogalkotási javaslatának indokolását, valamint a Bizottságnak a 182/2011/EU rendelet módosításáról szóló, 2017. február 14-én előterjesztett jogalkotási javaslatának indokolását.

([16]) A 182/2011/EU rendelet 6. cikkének (3) bekezdése szerint ha nincs meg a tagállamok minősített többsége a fellebbviteli bizottságban, az Európai Bizottság az engedélyezést „folytathatja”, nem pedig „köteles folytatni”.

([17]) https://www.ohchr.org/EN/Issues/Environment/SRToxicsandhumanrights/Pages/Pesticidesrighttofood.aspx

([18]) https://www.un.org/sustainabledevelopment/health/

**2020. november 11., szerda**

T. mivel az EFSA megállapítása szerint a géntechnológiával módosított kukorica esetében a – reprodukciót károsító anyagnak minősített – glufozinát gyomirtó szerként történő felhasználása során a szert kezelők glufozinátnak való becsült kitettsége még egyéni védőfelszerelés használata esetén is meghaladta a megengedett kezelői expozíciós szintet ([19]); mivel a szert kezelők fokozott kitettségének kockázata kiemelt problémát jelent a géntechnológiával módosított, gyomirtó szernek ellenálló növények esetében, tekintettel a felhasznált gyomirtó szerek nagyobb mennyiségére;

U. mivel az erdőirtás a biológiai sokféleség csökkenésének egyik legfontosabb oka; mivel a fosszilis tüzelőanyagok elégetése után a földhasználatból és a földhasználat – főképp erdőirtás révén történő – megváltoztatásából eredő kibocsátás az éghajlatváltozás második legjelentősebb oka ([20]); mivel a Párizsi Megállapodás, valamint a biológiai sokféleségről szóló ENSZ-egyezmény keretében elfogadott 2011–2020 közötti, a biológiai sokféleségre vonatkozó stratégiai terv, továbbá a biológiai sokféleségre vonatkozó aicsi célok támogatják a fenntartható erdőgazdálkodásra, valamint az erdők védelmére és helyreállítására irányuló erőfeszítéseket ([21]); mivel a 15. fenntartható fejlődési cél magában foglalja az erdőirtások 2020-ra történő megállításának célkitűzését ([22]); mivel az erdők olyan többfunkciós szerepet töltenek be, amely a fenntartható fejlődésre vonatkozó legtöbb célkitűzés eléréséhez is hozzájárul ([23]);

V. mivel a szójatermesztés az erdőirtás egyik kulcsfontosságú hajtóereje a dél-amerikai Amazonas-vidék, Cerrado és Gran Chaco erdeiben; mivel a Brazíliában és Argentínában termesztett szója 97 %-a, illetve 100 %-a géntechnológiával módosított szója ([24]);

W. mivel a Brazíliában és Argentínában termesztésre engedélyezett, géntechnológiával módosított szójababok túlnyomó többsége szintén engedélyezett az Unióba történő behozatalra ([25]); mivel a géntechnológiával módosított SYHT0H2 szójabab termesztése Argentínában már engedélyezett ([26]);

X. mivel a Bizottság elemzése megállapította, hogy az Unió történetileg a szója révén járult hozzá legnagyobb mértékben a globális erdőirtáshoz és a hozzá kapcsolódó kibocsátásokhoz, ami a teljes uniós behozatalban megjelenő erdőirtás mintegy felét tette ki ([27]);

---

([19]) Az EFSA által a glufozinát hatóanyagú növényvédő szerekkel kapcsolatos kockázatok értékelésének szakértői vizsgálatából levont következtetés, az EFSA tudományos jelentése (2005., 27, 1-81, 3. o.). https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.2903/j.efsa.2005.27r

([20]) A Bizottság közleménye – A világ erdőinek védelmére és helyreállítására irányuló uniós fellépés fokozásáról (2019. július 23., COM(2019)0352, 1. o.).

([21]) Lásd ugyanott, 2. o.

([22]) Lásd a 15.2. célt: https://www.un.org/sustainabledevelopment/biodiversity/

([23]) A Bizottság közleménye – A világ erdőinek védelmére és helyreállítására irányuló uniós fellépés fokozásáról (2019. július 23., COM(2019)0352, 2. o.).

([24]) International Service for the Acquisition of Agri-biotech Applications: Global status of commercialized biotech/GM crops in 2017: Biotech Crop Adoption Surges as Economic Benefits Accumulate in 22 Years (A kereskedelmi forgalomban lévő biotechnológiai/géntechnológiával módosított növények 2017. évi globális helyzete: A biotechnológiai növények alkalmazásának megerősödése a gazdasági előnyök elmúlt 22 év alatti gyarapodása mellett), ISAAA Brief No. 53 (2017), 16. és 21. oldal, http://www.isaaa.org/resources/publications/briefs/53/download/isaaa-brief-53-2017.pdf

([25]) Két adatbázis (a géntechnológiával módosított élelmiszerek és takarmányok közösségi nyilvántartása (https://webgate.ec.europa.eu/dyna/gm_register/index_en.cfm) és az ISAAA géntechnológiával módosított termékek jóváhagyási adatbázisa (https://www.isaaa.org/gmapprovaldatabase/) 2020. októberi keresztellenőrzésével kiszámítható, hogy hány géntechnológiával módosított, Brazíliában és Argentínában termesztett szójabab Unióba történő behozatala engedélyezett. Brazília vonatkozásában: a termesztésre engedélyezett 17 géntechnológiával módosított szójababból jelenleg 12 behozatala engedélyezett az Unióba, 3 géntechnológiával módosított szójabab behozatalának engedélyezése pedig még függőben van. Argentína vonatkozásában: a termesztésre engedélyezett összesen 15 géntechnológiával módosított szójababból 10 esetében jelenleg engedélyezett az Unióba történő behozatal, 3 esetében pedig még függőben van a behozatal engedélyezése.

([26]) http://www.isaaa.org/gmapprovaldatabase/event/default.asp?EventID= 358&Event=SYHT0H2

([27]) A Bizottság 2013 – 063. sz. technikai jelentése: The impact of EU consumption on deforestation: Comprehensive analysis of the impact of EU consumption on deforestation (Az EU fogyasztásának hatása az erdőirtásra: Átfogó elemzés az uniós fogyasztás erdőirtásra gyakorolt hatásáról), az Európai Bizottság – Környezetvédelmi Főigazgatóság által finanszírozott, a VITO, IIASA, HIVA és IUCN NL által készített tanulmány, http://ec.europa.eu/environment/forests/pdf/1.%20Report%20analysis%20of%20impact.pdf, 23–24. o.: 1990 és 2008 között az Unió 90 000 km²-nyi erdő kiirtását képviselő növényi és állati terméket importált. Ebből 74 000 km² (82 %) a növényi termékekhez volt köthető, amelyek közül az olajnövények képviselték a legnagyobb részarányt (52 000 km²). A szójabab és a szójapogácsa volt felelős ennek 82 %-áért (42 600 km²), amely a teljes uniós importtal összefüggő erdőirtás 47 %-ának felelt meg.

Y. mivel egy friss, szakértők által felülvizsgált tudományos tanulmány szerint a Brazíliából származó szójaimport miatt az Uniónak a legnagyobb a szén-dioxid-lábnyoma a világon, 13,8 %-kal nagyobb, mint a legnagyobb szójaimportőr Kínáé, mivel a szójatermeléshez kapcsolódó erdőirtás miatt nagyobb arányú a kibocsátása ([28]); mivel egy másik közelmúltbeli tanulmány megállapította, hogy a brazil Amazonas és Cerrado régiókból az Unióba exportált, főként állati takarmányozás céljára szolgáló szója mintegy egyötödéhez „kapcsolódhat illegális erdőirtás" ([29]); mivel az Amazonas térségében az erdőirtás magas szintje okozza az erdőtüzeket; mivel a Bizottság 2019-es közleményében kifejezte a világ erdőinek védelmére és helyreállítására irányuló törekvését ([30]); mivel a biológiai sokféleség – többek között az erdők – globális védelme a Bizottság által nemrégiben közzétett, biológiai sokféleséggel kapcsolatos uniós stratégia ([31]) egyik fő célkitűzése;

1. úgy véli, hogy a bizottsági végrehajtási határozat tervezete túllépi az 1829/2003/EK rendeletben meghatározott végrehajtási hatásköröket;

2. úgy véli, hogy a bizottsági végrehajtási határozat tervezete nem felel meg az uniós jognak, mivel nem egyeztethető össze az 1829/2003/EK rendelet célkitűzésével, azaz a 178/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletben ([32]) meghatározott általános alapelvekkel összhangban azzal, hogy a belső piac hatékony működésének biztosítása mellett alapul szolgáljon az emberi élet és egészség, az állatok egészsége és az állatjólét, a környezet és a géntechnológiával módosított élelmiszerekre és takarmányokra vonatkozó fogyasztói érdekek magas szintű védelméhez;

3. felkéri a Bizottságot, hogy vonja vissza végrehajtási határozata tervezetét;

4. üdvözli, hogy a Bizottság végül a képviselőknek címzett 2020. szeptember 11-i levelében elismerte, hogy a GMO-kra vonatkozó engedélyezési határozatoknál figyelembe kell venni a fenntarthatóságot ([33]); ugyanakkor súlyos csalódottságának ad hangot amiatt, hogy 2020. szeptember 28-án a Bizottság a Parlament és a tagállamok többségének kifogása ellenére engedélyezte egy másik géntechnológiával módosított szójabab behozatalát ([34]);

5. felszólítja a Bizottságot, hogy a lehető legsürgősebben tegyen előrelépést a fenntarthatósági kritériumok kidolgozása terén, a Parlament teljes körű bevonásával; felszólítja a Bizottságot, hogy nyújtson tájékoztatást e folyamat végrehajtásának módjáról és időkeretéről;

6. ismételten sürgeti a Bizottságot, hogy vegye figyelembe az Unió nemzetközi megállapodások – például a Párizsi Megállapodás, a biológiai sokféleségről szóló ENSZ-egyezmény és az ENSZ fenntartható fejlesztési céljai – szerinti kötelezettségeit;

7. megismétli a Bizottsághoz intézett azon felhívását, hogy az 182/2011/EU rendelet 6. cikkének (3) bekezdésével összhangban ne engedélyezze többé a GMO-kat sem termesztés, sem élelmiszerként vagy takarmányként történő felhasználás céljára, amennyiben a tagállamok a fellebbviteli bizottságban nem nyilvánítanak véleményt;

---

([28]) Escobar, N., Tizado, E. J., in Ermgassen, E. K., Löfgren, P., Börner, J., Godar, J., 'Spatially-explicit footprints of agricultural commodities: Mapping carbon emissions embodied in Brazil's soy exports' (A mezőgazdasági áruk lábnyoma térben kifejezve: Brazília szójaexportja szénkibocsátásának feltérképezése), Global Environmental Change, Volume 62, 2020. május, 102067, https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0959378019308623

([29]) Rajão, R., Soares-Filho, B., Nunes, F., Börner, J., Machado, L., Assis, D., Oliveira, A., Pinto, L., Ribeiro, V., Rausch, L., Gibbs, H., Figueira, D., 'The rotten apples of Brazil's agribusiness' (Brazília agráriparának rothadt gyümölcsei), Science, 2020. július 17., Volume 369, Issue 6501, 246–248. o., https://science.sciencemag.org/content/369/6501/246

([30]) A világ erdőinek védelmére és helyreállítására irányuló uniós fellépés fokozása című uniós közlemény, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:52019DC0352&from=EN

([31]) A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: „A 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia: Hozzuk vissza a természetet az életünkbe!", 2020. május, https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:a3c806a6-9ab3-11ea-9d2d-01aa75ed71a1.0001.02/DOC_1&format=PDF

([32]) Az Európai Parlament és a Tanács 178/2002/EK rendelete (2002. január 28.) az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról (HL L 31., 2002.2.1., 1. o.).

([33]) https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf

([34]) https://webgate.ec.europa.eu/dyna/gm_register/gm_register_auth.cfm?pr_id=100

**2020. november 11., szerda**

8. ismételten felszólítja a Bizottságot, hogy ne adjon ki gyomirtó szernek ellenálló, géntechnológiával módosított növényekre vonatkozó engedélyt mindaddig, amíg nem kerül sor a maradékanyagokkal kapcsolatos egészségügyi kockázatok átfogó egyedi kivizsgálására, aminek teljes körű értékelést kell magában foglalnia a géntechnológiával módosított növények kiegészítő gyomirtó szerekkel történő permetezéséből visszamaradó maradékanyagok jelenlétére vonatkozóan, valamint értékelést a gyomirtó szerek bomlástermékei jelenlétére és bármely kombinált hatására vonatkozóan;

9. újból felszólítja a Bizottságot, hogy a kiegészítő gyomirtó szerek használatának és a gyomirtó szerek maradékanyagainak kockázatértékelését teljes mértékben integrálja a gyomirtó szernek ellenálló, géntechnológiával módosított növények kockázatértékelésébe, függetlenül attól, hogy a géntechnológiával módosított növényt az Unión belüli termesztésre vagy élelmiszer és takarmány célú behozatalra szánják;

10. ismételten felszólítja a Bizottságot, hogy ne engedélyezze semmiféle olyan, géntechnológiával módosított növény élelmezési vagy takarmányozási célú felhasználását szolgáló behozatalát, amelyet az Unióban nem engedélyezett gyomirtó hatóanyaggal szemben ellenállóvá tettek;

11. üdvözli, hogy az európai zöld megállapodást, a Bizottság kiemelt projektjét az ENSZ 2030-ig tartó időszakra szóló menetrendjének és a fenntartható fejlődési céloknak a végrehajtására irányuló bizottsági stratégia szerves részeként terjesztették elő; emlékeztet arra, hogy a fenntartható fejlődési célok csak akkor érhetők el, ha az ellátási láncok fenntarthatóvá válnak, és szinergiák jönnek létre a szakpolitikák között ([35]);

12. megismétli, hogy döbbenetesnek tartja, hogy az EU-nak az állati takarmányok szójabab formájában történő behozatalától való nagymértékű függősége erdőirtáshoz vezet harmadik országokban ([36]);

13. üdvözli a Bizottság bejelentését, hogy 2021 júniusáig jogalkotási javaslatot tesz az erdőirtással vagy erdőpusztulással összefüggő termékek uniós piacon való forgalomba hozatalának elkerülését vagy minimalizálását célzó intézkedésekről; időközben, tekintettel az Amazonas, a Cerrado és a Gran Chaco erdőkben zajló erdőirtás elleni küzdelem sürgősségére, valamint arra, hogy a géntechnológiával módosított szójabab iránti uniós kereslet hozzájárul a régióban zajló erdőirtáshoz, felhívja a Bizottságot, hogy szükség esetén az 178/2002/EK rendelet 53. cikkét alkalmazva haladéktalanul függessze fel a Brazíliában és Argentínában termesztett, géntechnológiával módosított szójabab behozatalát mindaddig, amíg az erdőirtással és az ahhoz kapcsolódó emberi jogi jogsértésekkel összefüggő termékek uniós piacon történő forgalomba hozatalának megakadályozására hatékony, jogilag kötelező erejű mechanizmusokat nem vezetnek be;

14. ismételten felszólít a növényi eredetű fehérjék előállításáról és az e fehérjékkel való ellátás biztosításáról szóló európai stratégia ([37]) végrehajtására, amely lehetővé tenné az Unió számára a géntechnológiával módosított szójabab behozatalától való függőségének csökkentését, valamint a rövidebb élelmiszerláncok és a regionális piacok kialakítását;

15. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.

---

([35]) „A természeti erőforrásokkal való átlátható és elszámoltatható gazdálkodásról a fejlődő országokban: az erdők kérdése” című, 2018. szeptember 11-i európai parlamenti állásfoglalás (HL C 433., 2019.12.23., 50. o.), 67. bekezdés.

([36]) Ugyanott.

([37]) Az Európai Parlament 2020. január 15-i állásfoglalása „Az európai zöld megállapodásról” (Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0005), 64. bekezdés.